WIKIPEDIA

Kirgiski jezik

Kirgiski jezik (ISO 639-3: kir (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=kir)), altajski jezik zapadnoturkijske skupine kojim govori preko 2.800.000 ljudi, većina u Kirgistanu (2.450.000; 1993 UBS); 160.000 u Kini (2000 popis) u Xinjiangu; 1.140 u Turskoj (1982) u provincijama Van i Kars; svega 750 u Afganistanu (2000). Danas, ruski i dalje je glavni jezik u glavnim gradovima, kao što su Biškek, a kirgiski i dalje gubi tlo pod nogama, posebno među mlađim generacijama. [1]

U Kirgistanu je službeni jezik. Njime se koriste i pripadnici naroda Ichkilik, ali oni im etnički ne pripadaju. Dijalekti su mu sjeverni i južni; Pisma: arapsko, latinica (u Turskoj).

Sa kazaškim [kaz], karakalpačkim [kaa] i nogajskim [nog] čini aralsko-kaspijsku podskupinu[2].

Sadržaj

Pismo

ćirilica	imena na kirgiskom	arapsko pismo[3]	transliteracija	latinica (1928—1940)	IPA
А а	а	ا	A a	A a	/ɑ/
Б б	бе	ب	B b	B в	/b/, [w], [v]
В в	ве	ۋ	V v	V v	/v/
Г г	ге	گ ع*	G g	G g, Ƣ ƣ	/g/ [ʁ]
Д д	де	د	D d	D d	/d/
Е е	е	ە	E e	E e	/je/, /e/
Ё ё	ё	يو	Yo yo	Yo yo	/jo/
Ж ж	же	ج	J j	Ç ç (Ƶ ƶ 1938-1940)	/dʒ/
З з	зе	ز	Z z	Z z	/z/
И и	и	ى	İ i	I i	/i/
Й й	ий	ي	Y y	J j	/j/
К к	ка	ک ق*	K k	K k, Q q	/k/, [q], [χ]
Л л	эл	ل	L l	L l	/l/
М м	эм	م	M m	M m	/m/
Н н	эн	ن	N n	N n	/n/
Ң ң	ың	ڭ	Ñ ñ	Ŋ ŋ	/ŋ/
О о	о	و	O o	O o	/o/
Ө ө	ө	ۅ	Ö ö	Ɵ ɵ	/ø/
П п	пе	پ	P p	P p	/p/
Р р	эр	ر	R r	R r	/r/
С с	эс	س	S s	S s	/s/
Т т	те	ت	T t	T t	/t/
У у	у	ۇ	U u	U u	/u/

Ү ү	ү	ۋ	Ü ü	Y y	/y/
Ф ф	эф	ف	F f	F f	/f/
Х х	ха	ح	H h	X x (H h 1928-1938)	/χ/ (=/k/)
Ц ц	це	تس	C c	Ts ts	/ʦ/
Ч ч	че	چ	Ç ç	C c	/tʃ/
Ш ш	ша	ش	Ş ş	Ş ş	/ʃ/
Щ щ	ща	-	Şç şç	Şc şc	/ʃtʃ/, /ʃː/
Ъ ъ	ажыратуу белгиси	-	-	-	-
Ы ы	ы	ى	İ i	Ь ь	/ɯ/
Ь ь	ичкертүү белгиси	-	-	-	-
Э э	э	ە	É é	E e	/e/
Ю ю	ю	يۋ	Yu yu	Yu yu	/ju/, /jy/
Я я	я	يا	Ya ya	Ya ya	/ja/, /jɑ/

Primjer

Član 1. Opće deklaracija o pravima čovjeka:

ćirilica	arapske pismo	transliteracija	hrvatski
Бардык адамдар өз беделинде жана укуктарында эркин жана тең укуктуу болуп жаралат. Алардын аң-сезими менен абийири бар жана бири-бирине бир туугандык мамиле кылууга тийиш.	باردىق ادامدار ۅز بەدەلىندە جانا ۇقۇقتارىندا ەركىن جانا تەڭ ۇقۇقتۇۇ بولۇپ جارالات. الاردىن اڭ- سەزىمى مەنەن ابىيىرى بار جانا بىرى-بىرىنە بىر تۇۇعاندىق مامىلە قىلۇۇعا تىيىش.	Bardık adamdar öz bedelinde jana ukuktarında érkin jana teñ ukuktuu bolup jaralat. Alardın añ-sezimi menen abiyiri bar jana biri-birine bir tuugandık mamile kıluuga tiyiş.	Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima. Ona su obdarena razumom i sviješću pa jedna prema drugima trebaju postupati u duhu bratstva.

Izvori

1. Ferdinand, S. & Komlósi, F. 2016. Vitality of the Kyrgyz Language in Bishkek (http://www.academia.edu/27246121/Vitality_of_the_Kyrgyz_language_in_Bishkek) (eng.). IJORS 5-2, str.210-226 pristupljeno 10. rujna 2016.

2. Ethnologue (16th) (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=kir)
3. Kirgiski jezik (http://www.omniglot.com/writing/kirghiz.htm)

Vanjske poveznice

- Ethnologue (14th) (http://www.ethnologue.com/14/show_language.asp?code=KDO)
- Ethnologue (15th) (http://www.ethnologue.com/15/show_language.asp?code=kir)

Turkijski jezici	
argu jezici	khalaj
karlučki jezici	ainu¹ • čagatajski • Ili turkijski • ujgurski • uzbečki
kipčački jezici	pontsko-kaspijski (kumanski • Balkarski jezik • karaimski • kipčački • krimčak • kumički • urumski) • aralokaspijski (altajski • fergana kipčački • karakalpački • kazaški • kirgiski • nogajski) Uralski zapadnoturkijski (baškirski • čulimski • Sibirskotatarski • tatarski)
ogurski jezici	bolgarski • čuvaški • hazarski • avarski (obarski)[2]
oguski jezici	afšarski • azerski • krimski turski • gagauski • Balkanski gagauski turski • Horasanski turski • stari anatolski turski • osmanlijski turski • salarski • turski • turkmenski • urumski²
sibirski jezici	dolganski • hakaski • staroturkijski •staroujgurski • šorski • tofa • tuvanski • jakutski • žutoujgurski • pečeneški • kaškajski

1) miješani jezik 2) osporavana klasifikacija